

SEE
LINNUKE
ON LEIN

SEE
LINNUKE
ON LEIN

MAX PORTER

Originaali tiitel:
Max Porter
Grief is the Thing with Feathers
Faber & Faber Ltd, Bloomsbury House, 2015

© Max Porter, 2015

Toimetanud Margot Visnap
Kujundanud Margit Randmäe

Tõlge eesti keelde © Sash Uusjärv ja Tänapäev AS, 2017

ISBN 978-9949-85-233-8
www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

Rolye

^{Vares}
Et ~~Armastus~~ on kõik,
^{Vares}
on kõik, mis teame tast;
ja aitab – nagu ^{Vares} rööbas,
^{Vares}
nii olgu veetlev ~~last~~.

Emily Dickinson
(tõlkinud Doris Kareva)

ESIMENE OSA: ÖÖ NÄLPSATUS

POISID

Minu padjal on sulg.

Padjad on sulgedest tehtud, mine magama.

See on suur, must sulg.

Tule minu voodisse magama.

Ka sinu padjal on sulg.

Jätame need suled sinna, kus nad on ja
magame põrandal.

ISA

Neli või viis päeva pärast tema surma istusin üksinda elutoas ja mõtlesin, mida teha. Lohisesin ringi, oodates, et vapustus järele annaks, oodates, et mu päevade organiseeritud teeskluses ilmneks mingigi konkreetne tunne. Tühjaks roogitud. Lapsed magasid. Mina jõin. Kimusin aknal plärusid. Mulle tundus, et tema puudumise peamine tulemus oli see, et minust saab jäävalt see organisaator, see nimekirju koostav tänuklišeedega kaupleja, emata kasvavate laste igapäevarutiinide masinlik arhidekt. Lein oli kui neljas dimensioon, abstraktne, ähmaselt tuttavlik. Olin külm.

Kõik siin oma lahkusega ringi saalinud sõbrad ja pereliikmed olid läinud tagasi oma elude juurde. Kui lapsed magama läksid, polnud korteril enam mingit tähendust, miski ei liikunud.

Ukse kell helises ja ma valmistusin jälle lahkuseks. Veel üks lasanje, mõned raamatud, kallistus, mõni pajaroog poiste tarvis. Otse loomulikult hakkas minust saama lähikonnas tiirlevate leinajate

käitumisekspert. Keskpunktis olles avaneb sul teistele huvitavalt antropoloogiline vaatepunkt – ülevoolajad, soojalt ükskõiksed, praegu-pole-veelmiskit kuulutajad, liigkauaksjääjad, tema uus parim sõber, minu uus parim sõber, poiste uus parim sõber. Inimesed, kelle kohta mul polnud endiselt kuradima aimugi, kes nad on. Tundsin end nagu Maa tollel erakordselt pildil, kus seda ümbritseb tihe sõõr kosmilist rämpsu. Mul oli tunne, et kulub aastaid, enne kui teiste inimeste leinaetenduste sõlmiline ulmaköis minu surnud naise surma ümber kuhtub piisavalt, et ma jälle natukenegi musta ilmaruumi näen, ja – otse loomulikult – tekitasid säärased mõtted minus süütunde. Aga mõttes astusin ma enda kaitseks välja, kõik on muutunud, ja ta on läinud, ja ma võin mõelda, mida tahan. Tema kiidaks selle heaks, sest olime alati liig-analüütilised, küünilised, tõenäoliselt ebalojaalsed ja segaduses. Õhtusöögimõrrad *post mortem*, aga heade kavatsustega. Silmakirjateenrid. Sõbrad.

Kell helises uuesti.

Ronisin vaibaga kaetud trepist alla kõhedasse esikusse ja avasin välisukse.

Polnud ei tänavalaternaid, prügikaste ega sillutisekive. Ei varju ega valgust, ei ühtki kogu, ainult lehk.

Kostis raksatus ja vuhin ja mind paisati tagasi, hingetuks, ukسلävele. Esik oli kottpime ja tarretavalt külm ning ma mõtlesin: „Mis kuradima maailm see on, kus mind täna öösel oma kodus röövitakse?“ Ja siis ma mõtlesin: „Aga tegelikult, mis tähtsust sel on?“ ja siis: „Palun, ärge äratage poisse, nad vajavad oma und. Annan teile iga viimase kui sendi, mis mul on, ainult ärge äratage poisse.“

Avasin silmad ja endiselt oli pime ja kõik ümberringi nagises, kahises.

Suled.

Rammus kõdulõhn, just äsja söödavuse piiri ületanud toidu magus karvane lehk, ja sambla, ja naha, ja pärmi hõng.

Suled mu sõrmede vahel, mu silmis ja mu suus, mu
all nagu suline võrkiik, mis tõstis mu jalakõrgusele
põrandaplaatide kohale.

Üksainus läikiv süsimust silm, niisama suur kui minu
nägu, pilgub aeglaselt nahkses kortsulises koopas,
väljakummuva jalgpallisuuruse munandi sees.

SHHHHHHHHHHHHHHH.

shhhhhhhh.

Ja siis ütles ta nõnda:

Ma ei lahku enne, kui sul mind enam tarvis pole.

Pane mind maha, ütlesin mina.

Mitte enne, kui sa ütled tere.

Pane. Mind. Maha, kraaksatasin ma ja mu kusi
sojendas ta tiivaõnnalt.

Sa kardad. Ütle lihtsalt tere.

Tere.

Ütle korralikult.

Naaldun saatusega leppinult tema vastu ja soovin,
et mu naine poleks surnud. Soovin, et ma ei lebaks
surmani hirmunult esikus hiigelsuure linnu embuses.
Soovin, et ma ei laseks end haarata millestki säärasest,
kui just äsja on aset leidnud mu elu suurim tragöödia.
Need igatsused olid tõelised. See oli kibedalt imeline.
Minus oli mingi selgus.

Tere, Vares, ütlesin ma. Tore sinuga viimaks kohtuda.

*

Ja ta oli läinud.

Esimest korda mitme päeva jooksul ma magasin.
Nägin unes õhtupoolikuid metsas.